

bi eno uro in pol, nazadnje vedno debata. Vstop vsakemu popolnoma prost. Imamo lepo dvorano v novem prosvetnem domu, v središču gornjega dela Savinjske doline. Ugodne zveze na vse strani, tudi ljudje so, ki bi radi poslušali predavanja, manjka nam samo predavateljev. Obračamo se tem potom z vlijudno prošnjo na vse, ki bi bili pripravljene prevzeti eno ali več predavanj ter prinesli tako majhen dar narodu na oltar. Predavanja bi bila vedno ob nedeljah popoldan z začetkom ob 3. uri. Par besed na dopisnici, snov predavanja in čas, ki bi bil predavatelju najljubši. Na besede dejanja naj govori! Katoliško prosvetno društvo na Polzeli.

Središče ob Dravi. Dne 11. maja v sredo zvečer zakurimo kres, ker je predvečer 60 letnice g. dr. Antona Koroš. Blizu kraja, kjer je leta 1926 govoril velikim množicam ob priliki blagoslovitve orlovskega prapora, bo razsvetlilo večerno ozračje nekaj raket, da se vsi hvaležno spomnimo zaslužnega moža. Javna proslava 60 letnice bo dne 22. tega meseca po večernicah v Društvenem domu. Pridite v tako obilnem številu ko teokrat, to je naš veliki voditelj sam prišel v Središče. Prepričali se bosta, da mož našo hvaležnost zasluži. Vstopnine ni nobene. — Dne 15. maja, na Binkošti, po večernicah je v Društvenem domu po večernicah materinska proslava. Letos bo govoril g. profesor Bogovič iz Maribora. Matere in drugi, pridite! Zelo pester spored in matere tudi zaslužijo vse naše pozornosti in hvaležnosti.

Gornja Radgona. Letos smo obhajali na praznik Vnebohoda materinski dan na poseben način. Po primernem uvodnem govoru se je dekliška zveza po svoji navdušeni predsednici znova posvetila presv. Srcu Jezusovemu, nakar je zadonela iz mladih grl vedno lepa pesem: Do nebes naj se razlega... Že par tednov se je govorilo po vsej župniji, da se pripravljajo za ta dan neka čisto nova, iz slovaškega prevedena igra »Zlato srce«. Iz vabil je bilo razvidno, da nastopi v čarobni igri kraljevič, začaran v črnega ptiča, ki straži studenec žive in mrtve vode. Kraljeva hčerka, ki pride po živo vodo za svojega očeta, ki je po hudobiji njene mačehe pil mrtvo vodo in tako zapadel smrti — sicer dobi živo vodo, pa pod pogojem, da se mu zaroči. Hudobno mačehe razkrinka črni ptič, ki pride na kraljev dvor in

se spremeni v lepega kraljeviča, hudobna mačehe pa postane grda sova, in kralj blagoslovi svojo hčerko in njenega ženina. V prvem dejanju se dogovorijo otroci dveh družin, da uprizorijo za materinski dan to pravljico, ki tvori drugo dejanje s spremembo. V tretjem dejanju obdarijo dve siroti z izkupičkom te igre, nakar se vsi zahvalijo Bogu za prejete darove. Igra je polna živahnih prizorov in kakor naša za materinski dan. Vsi igralci so po končanem trudu čutili v svojem srcu zadoščenje, da je njih nastop ugajal mnogostevilnemu občinstvu, ki je navdušeno sledilo poteku igre. Otroci ne bodo pozabili kmalu tistih dveh malih porednežev, ki sta divjala po sobi in vse pojedla, kar je bilo na mizi. In požrtvovalna Rožica! Kako je revica trepetala pred strašnim ptičem, ki je strogo zahteval, da se mu mora zaročiti, ako hoče dobiti žive vode! In hudobna Zula, kako strašna je bila, ko je hotela Rožico zabosti z bodalom, da jo je komaj rešil lepi kralj Radoš! No, pa saj je bila dovolj kaznovana s tem, da se je spremeniila v rujavo sovo. In palčka! In vile, ki so plavale in pevale okrog Rožice! — Zares, lepo je bilo, in žal je lahko vsem, ki vsega tega niso videli!

Črešnjevci pri Slov. Bistrici. Tukajšnje prosvetno društvo ponovi na binkoštno nedeljo, dne 15. maja, po večernicah igro »Lovski tate«, katero so naši igralci s krasnim uspehom igrali že 1. maja. Ker se ponovitev vrši na željo občinstva ter bo tudi vstopna primerno nizka, vabimo vse od blizu in daleč, da se te prireditve udeležijo. Odbor.

Vojnik. Ali veste, kje je Turkov mlin na Teharjih? Tam je bil doma Mlinarjev Janez, ki pride na binkoštni pondeljek, dne 16. maja že drugič na naš oder. Za igro vlada izredno veliko zanimanje. Celo iz Braslovca in St. Jurja se nam obeta obisk. Je pa tudi vredno iti pogledat. Kdor hoče videti turškega sultana Mohameda II., celjskega grofa Ulrika, grofice Katarino itd., ki so same zgodovinske osebe, igre ne bo zamudil. Najlepsi so tle prizori: Izvolitev Mlinarjevega Janeza za teharskega načelnika, fantje odhajajo na križarsko vojsko, boj pri Beleni gradu in drugi. Predprodaja vstopnic je v trafiki ga. Galun.

*

Zivali pred človekom.

Medtem ko se neprestano posvetuje Društvo narodov v Ženevi, kako in katero moderno morilno orožje bi naj prepovedalo, je moderno orožje dnevno v rabi, ne da bi kdo opazil, in sicer v — živalstvu!

Tudi živali se poslužujejo tako moderne vojne tehnike, da jo je začel uvažati človek šele v 20. stoletju, a živalstvo se je poslužuje bogznaj koliko tisočletij.

Nočemo govoriti tokrat o primeroma priprostem živalskem napadnem in obrambnem orožju, kakor o: zobeh, krempljih, tipalkah ter rogovih. Omenjeno orožje je le prva stopnja vojne tehnike in je določeno za neposreden boj z nasprotnikom. Živali pa poznajo tudi orožje, ki učinkuje na daljše razdalje.

Majhna avstralska ribica, ki se imenuje »strelec«, strelja vodne kapljice. Meče vodne izstrelke na žuželke, ki sedijo na listju vodnih rastlin. Učinek takega izstrelka, ki se vsikdar posreči, je uničujoč. Žuželko vrže strel z lista v vodo in ribji strelec jo takoj požre.

Posebna vrsta vodnih črvov zna delati s tipalkami vrtince in naganja na ta način najmanjše, s prostim očesom nevidne žuželke, v svoje žrelo. Brez te tehnične spretnosti bi se vodni črvi sploh ne mogli preživljati, ker so prenerodni.

Afriškega orjaškega ježa bi svobodno prištevali izumiteljem minometalca. Trup te živali je obdan od oklepa, ki je posejan s trdimi bodicami. Jež lahko požene s stiskanjem in popuščanjem mišic bodice iz svojega telesa v nasprotnika, ga tudi zadene ter težko rani.

Kuščar, ki živi v Mehiki, se poslužuje pri obrambi izmečka krvi iz lastnega telesa.

Zelo nevarna je v Mehiki živeča kača, ki bruha iz sebe pri napadu strupeno tekočino in skuša zadeti nasprotni-

pohodu. Ko so pocepali med njimi s konj prvi okuženci, se je oprijel ostalih tolik strah pred groznim obolenjem, da so drveli le naprej proti severu, da bi ušli smrti. Pribežali so preko Sotle do Razdrtega, kjer so našli vas prazno. Enostavno so se naselili v zapuščenem selu, se s časom pokristjanili in začeli izvrševati sedlarsko obrt. Po obrti je bilo prekrščeno Razdrto v Sedlarjevo. Še danes so v tej vasi hiše, kjer pravijo pri: Baših (paša), Turku in Hasanu. Cerkevna kronika župnije Sv. Miklavža na Polju, kamor spada Sedlarjevo trdi, da so zaostali v tej vasi Turki (poturčeni Bosanci), kar se da sklepati iz omenjenih hišnih imen, iz visoke rasti današnjih Sedlarcev in iz njihovih bolj izrednih navad.

Močno je trpela nadalje od kuge vas Dekmanca, Kunšperg, Gregovce in Stara vas na Bizeljskem ter Jureslavci ob Sotli v župniji Kapele. Danes Šadlerjev mlin na Bistrici malo pred Št. Petrom je bil ob času naše povesti grajska last in večja naselbina. Tukaj je vse pomrlo in odbežalo radi kuge. Ko je bolezen čisto ponehala, se je preselil tjakaj iz lesičkih kovačnic eden od treh nem-

ških bratov Stadler. Oženil se je pozneje z domačinko. Poleg mlina je bila še tudi kovačnica. Še danes stojita na istem mestu Stadlerjev mlin in istoimenska kovačnica.

Lakoča in kuga ste nekako čisto zabrisali spomin na ponesrečeni kmečki punt l. 1573. Usmiljeni nastop grada do tlačanov v letu kuge je prepodil puntarskega duha iz spodnjih krajev. Kmet se ni več tolikanj pehal za staro pravdo, bil je zadovoljen, če je le imel vsakdanjega kruha in zdravje. Spomin na strašno lakoto in kugo se je pa ohranil prav živo po ustnem izročilu ter v številnih kužnih znamenjih.

Omenili smo že, da so bili okuženci večkrat izgnani kakor gobavci iz srede človeške družbe. Umirali so tolikokrat čisto zapuščeni ter osameli na poljih in po gozdovih. Tudi po vaseh umrlih niso pokopavali na pokopališča krog cerkev, odnesli so jih tja, kjer je bila najbolj rahla zemlja in so jih tamkaj površno zagrebli.

(Dalje prihodnjik.)

trudijo tisoči kanadskih brezposelnih po zlatih poljih, da se vsaj preživijo!

Preveč zaupal svojim čebelam.

Umrli je v Middletownu v Zedinjenih državah 78 letni navdušeni čebelar John Reamer, in sicer kot žrtev lastne neprevidnosti. Okrog svojih čebel je vedno delal nezavarovan, češ, da ga njegove čebele poznajo in mu ne store nič zalega. Pred nekako letom dni pa so ga nevarno opikale in strup se mu je razlezel po celem telesu. Paraliziral mu je jezik, da ni mogel govoriti, in zdaj mu je vzel tudi življenje.

ka v oči. Izbruhani strup povzroča vnetje in je obrambno in napadalno orožje.

Plinska vojna, katere se je oklenil človek šele v 20. stoletju, je znana živalstvu v dobi, ko človek sploh ni prebival na zemlji. Hrošč, znan pod imenom »bombardir«, izdeluje v svojih žlezah strupeno kislino. Pri napadu odda iz sebe oblaček strupenega plina, ki povzroči nasprotniku težke opekline.

Skunks, kojega kožuh je tolikanj čistlan od mestnih dam, se poslužuje v nevarnosti bruhanja tekočine, ki razvija zelo strupene pline.

Siva vojaška uniforma je bila upeljana prvič v burski vojni. Vojske v blestečih in pisanih uniformah, kakor so bile običajne v napoleonskih časih, si danes niti misliti ne moremo. Siva barva kot maska je v živalstvu nekaj vsakdanjega. Omenjamo tukaj le rumenkasto barvo puščavskih živali in belo severnih. Pisana tigrova koža odgovarja sencu trstike, med katero se najrajši skriva ta ropar.

Pravi umetnik glede spreminjanja barv v živalstvu je orjaški polip, ki živi v Tihem Oceanu. Ni znana nobena druga žival, ki bi se lahko kosala glede menjave barv s tem polipom. Po potrebi je polip: temnordeč, rožnat, zelen ali sivkast. Strašni ropar poseda bojno opremo v obliki lijaka, iz katerega izbrizgava vodo. Razven tega je še žival opremljena z vrečo, ki je polna črnih, s pomočjo katerega se obda pod vodo z umetno meglo.

Načina umetnega zameglenja se komaj danes poslužujejo letala.

Živalska vojna tehnika je v rabi le kot obrambno sredstvo in za nabavo prehrane. Organizirane vojske so v živalstvu neznane. Izjemo tvorijo v tem oziru le mravlje, ki prirejajo cele vojne pohode na lastne tovariše.

Dejstvo je, kar si osvaja človek kot bojno orodje šele sedaj, je med živalstvom v rabi od postanka sveta.

Dravograd. Ko sem šel nekega večera z dela proti domu, je vozil po cesti neki voznik. Nankrat se pripelje po strmi cesti kolesar, ki je vozil z naglico. Ker je bila cesta ozka in ovinek, se kolesar ni mogel izogniti vozniku. Zagnal se je z vso silo med konje. Konji se splašijo in se spustijo v beg, da jih voznik ni mogel obdržati. Kolesar je ostal nepoškodovan, čeprav je šlo vse čez njega; samo kolo je bilo malo poškodovano.

Marenberg. Partimlinarjevo posestvo je s polopjem in mlinom od g. Petra Zlatarja, po domače Rožiča, kupil marenberški čevljar g. Roman Helbling. — Tajništvo občine Zgornja Vižinga se je od tam preselilo v marenberški trg, kar je zelo prikladno za občane iz Spodnje Vižinge in od Sv. Janeza, ki spadajo pod imenovano občino. — Šmarnic ob večerih se v častnem številu udeležujejo trški farani v župnijski cerkvi. — Tekmovati hoteta podružnici sv. Ilja in sv. Martina, ki pa trga nikakor ne moreta prekositi. Pri sv. Ilju so ob nedeljah in praznikih šmarnice z ljudskim petjem ob pol 17. uri.

St. Peter pri Mariboru. Skoraj ni v naši občini hiše, ki bi ne bila naročena na Slov. gospodarjas, saj prihaja 126 izvodov tega prijatelja kmečkega ljudstva med nas. Tudi »Slovenec« in »Pravica« imata lepo število naročnikov. Še celo »Preporod« ima dva naročnika. Sploh ni slovenskega katoliškega lista ali revije, ki bi bila brez naročnika. Če pa še prištejemo nabožne liste, katerih prihaja okrog 200 izvodov med nas, vidimo, da smo z dobrim čtivom dovolj preskrbljeni. Svobodno miselno časopisje pa pri nas nima tal. Prihaja ga v občino le kakšnih 20 izvodov. Ob nedeljah pa se pred cerkvijo pridno razpečava nedeljski »Slovenec«. Tudi Šentpeterčani nameravamo proslaviti 60 letnico dr. Antona Korošca. — Pomanjkanje krme močno občutijo kmečovalci, tako da že mnogi pasejo živino Neznani nepridiprav je ukradel posestnici Teršavec v Metavi tri stote sena iz gospodarskega poslopja viničarije. Šentpeterski sadjarji pridno škrope sadno drevje, optimisti pa čakajo, če bo škropljenje kaj pomagalo. V Trčovi je umrla Pajer Antonija, stara 78 let. Naj v miru počiva!

Ruše. Žalosti smo Rušani, ko nas je s 1. majem zapustil č. g. kaplan France Modrinjak in se preselil na novo službeno mesto v Pišce pri Brežicah. Nenadno je to prišlo. Toda g. kaplanu želimo na novem mestu še več uspehov in božjega blagoslova. Kaplanija v Rušah ostane za nekaj časa sedaj nezasedena. — Pripečila se je te dni grozna nezgoda v družini Pušnik v Rušah. Štiriletni Artur se je zgrbil na Smolniku ne daleč od doma v goščavi. Po napornem dvodnevnem iskanju so ga našli mrtvega. Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje, nadebudnemu Arturu pa naj sveti večna luč! — Gospodinja šola v Rušah je 1. maja zaključila svoj tečaj. Dekleta so pod vodstvom g. Bregantove in gđc. Likarjeve priredile tudi razstavo lastnih izdelkov. Koliko so vredne gospodinske šole v današnjem času, je pokazal zaključek šole, ki so se ga udeležili poleg staršev udeleženci tudi nekateri izbrani gostje z g. Krošljem na čelu. Vsi so se o delu šole pohvalno izrazili in obljubili vso pomoč za bodočnost. V imenu učenk se je zahvalila vsem, ki so pripomogli, da se je šola lahko vršila in uspela, g. M. Grudnik.

Kamnica. Menda prvi smo bili s prav lepo proslavo šestdesetletnice našega narodnega voditelja g. dr. Antona Korošca. Smo pa tudi ravno mi najbolj trpeli pod pritiskom mariborskega nemstva in smo zato z mladeniško navdušenostjo pozdravljali današnjega slavljena, ko nam je z majsko deklaracijo začel oznanjati veselo jutro našega narodnega osvobojenja. V nedeljo, dne 8. maja tega leta smo v nabič polni naši prosvetni dvorani z radostjo poslušali slavnostnega govornika, domačega g. župnika, ki je v vznesenih besedah razkazoval jekleno marljivost, vzorno značajnost in nesebično plantečo narodoljubnost velikega sina preproste slovenske kmečke hiše. Milo lepa deklamacija naše domačinke in pa tri navdušeno popevane skladbe domačega moškega zbora so dale krasen okvir do sreča segajočim besedam. Lepo

Želodčne bolečine, pritisk v želodcu, zapeka, gnloba v črevesu, žolčnat okus v ustih, slaba prebava, glavobol, težak jezik, bleđa barva obraza izginejo čisto po večkratni uporabi naravne »Franz Josefove« grenčice s tem, da jo izpljemo kozarec, predno ležemo spat. Specialni zdravniki za bolezni v prebavih izjavljajo, da je »Franz Josefovo« vodo toplo priporočati kot v te namene služee domače zdravilo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špicerijskih trgovinah.

Nenadno olajšanje,

oživljenje celega organizma, kadar se pričnete starati, občutek vrtoglavice, glavobol, težkega dihanja, gihta, revmatizma in reumatičnih bolečin.

»Planinka«-čaj Bahovec iz zdravilnih zelišč pospešuje cirkulacijo krvi, daje žilam elastičnost, preprečuje pospenje žil in v zvezi s tem znake starosti. Zahtevajte povsod, toda izrecno »Planinka«-čaj Bahovec v plombriranih paketih z napisom izdelovalca:

Lek. Bahovec, Ljubljana

DR. BAHOVEC

PLANINKA
TODAVILNI
ČAJ

igrana »Živa pokopana« pa nam je vsiljevala misel, da se je možato potegniti za rešitev Slovencev ravno g. dr. Korošec, kakor je rešil grof Vojteh svojo ženo iz grajskega stolpa. Hvaležni smo pač vsi za lepo in umestno prireditev, kateri bodo sledili mogočni kresovi na predvečer slavljenčevega rojstnega dne, to je v sredo zvečer, dne 11. maja. — Prilovitev naše lepe cerkve sv. Urbana je srečno končana. Binkoštni pondeljek homo v njej sicer obhajali običajno slovesnost s pridigo in svečo maso ob pol desetih, slovesno blagoslovitev lepih novih slik na stropu in stenah pa smo preložili na poznejši čas, katerega bomo pravočasno naznanili vsem mnogoštevilnim častilcem sv. Urbana bližnje in daljnje okolice. — Poročamo tudi, da so naši ognjegasci zadnje nedeljo prav lepo proslavili god svojega varuha sv. Florijana. — Z žalostjo pa se oziramo proti Jelovcu, kjer je nesrečni nož v roki zdiljanega človeka prerezal nit življenja posestniku Janezu Odu v noči po prazniku Vnebohoda Gospodovega. Bog nas varuj takih ljudi.

Jarenina. Smrt ne izbira, ampak od kraja pobira. Še leto ni minulo odkar je kruta smrt utrgala iz Poličeve rodbine mlado ženo, maj 27 let staro Angelo Polič, ki je zapustila moža in leto starega sinčka, potem vnuka Jakca Polič. Sedaj pa je prišla s svojo koščeno roko nad mater, ki je po kratki in mučni boleznini sprevidena s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspala. Hvala g. kaplanu Ignaciju Malej za tolažilne besede in vsem sorodnikom ter znancem, ki so jo hodili kropiti in so jo spremlili na kraj miru. Zapušča žalujočega moža ter tri hčere, dva sina, dve vnukinji in enega vnuka. Bodi ji trajen spomin! Preostalinim pa naše sožalje.

Sv. Rupert v Slov. goricah. Dne 24. aprila smo spremlili k zadnjemu počitku Marice Lederer. Umrla si. In to baš sedaj, ko se vsa narava vzbuja, vstaja v vsej svoji krasoti k novemu življenju. Kako si se veselila pomladi! Kako nestrpno si pričakovala blagodejnega pomladanskega solca, katero bi te okrepčalo in ti dalo novih moči. Toda zaman vsi tvoji upi, vsa tvoja pričakovanja. Neizprena smrt je v trenutku iztrgala tvoje rahlo življenje ter te prerano iztrgala iz naših vrst. S težkim srcem, s solzami v očeh smo stali ob tvojem grobu ter se poslovili od tebe, predragi in dobro srce. Odpočij si! Spavaj v miru in sladko do svidenja v rajski večni pomladi!

Sv. Jakob v Slov. goricah. Žalostno so zapeli zvonovi in naznanjali tužno vest, da je umrl 10. aprila Mihael Ornik, prevzičkar, ki je stanoval pri hčeri. Lepa hvala g. župniku za ganljive tolažilne besede ob odprtem grobu, g. organistu in pevcm za v srce segajoče žalostinke pri hiši žalosti, cerkvi in ob odprtem grobu; hvala tudi darovalcem vencev, sorodnikom, sosedom in znancem in udeležencem pogreba. Blagi rajni naj počiva v miru!